

Myrer vi snakker om i dag

- Sort havemyre,
 - Lasius niger*
- Gul jordmyre,
 - Lasius umbratus*
- Orangemyre,
 - Lasius fuliginosus*
- Herkulesmyrer,
 - Camponotus herculeanus*
- Rød skovmyre,
 - Formica rufa*
- Sort Slavemyre,
 - Formica fusca*
- Rød Slavemyre,
 - Formica rufibarbis*

- Faraomyre,
 - Monomorium pharaonis*
- Ghost ant – intet dansk navn,
 - Tapinoma melanocephalum*
- “Argentinsk myre” – intet dansk navn,
 - Linepithema humile*
- “Invasiv havemyre”,
 - Lasius neglectus*

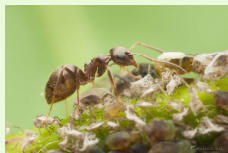
1

Sort havemyre, 3,5-9,0 mm *Lasius niger*

- Meget almindelig i DK
- Mere brun end sort
- 5-10.000 i rede
- Fouragerer langt fra reden
- Tager store byttedyr som sommerfuglelarver
- Malker bladlus
- Fortæller om mad:
 - duftspor,
 - klappe med antennerne,
 - smagsprøve

- Rede under sten og fliser
- Sommerreder i træstubbe (fugtskade i huse)
- Kan bygge tuer
- Sværmer i juli-august

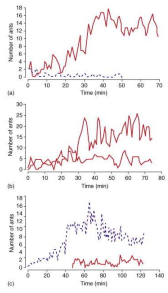
3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

2

2

Duftspor

- 1 M sucrose opløsning
- 0,1 M sucrose opløsning

(a) Myrerne går efter det højeste sukker indhold

(b) Myrerne låser lidt på den ene, men går på begge

(c) Myrerne har lagt spor ud til 0,1 M og kan ikke skifte til den bedre 1 M

Camazine S, Dencsbourg JL, Franks NR, Sneyd J, Theraulaz G, and Bonabeau E (2001) Self-Organization in Biological Systems. Princeton, NJ: Princeton University Press.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

3

3

1

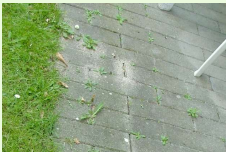
Sort havemyre, 3,5-5,0 mm
Lasius niger

- Findes på næsten alle biotoper
- Foretrækker åbne områder med græs og spredte buske og træer (have)
- Har ikke giftbrod

Gener

- I huse om foråret
- Fjerne grus under fliser
- Irriterende i græsplæne og bede.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
4

4

Sort havemyre, 3,5-5,0 mm
Lasius niger

- Skader.
 - Rede under beton dække
 - Rede i isolering
 - Rede i bygningstræ
 - Fugtskader
- Flyvemyrer inde er et meget bekymrende tegn

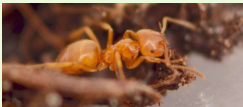

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
5

5

Gul jordmyre, 3,5-5,5 mm
Lasius umbratus (Lasius flavus og Lasius mixtus)

- Ses kun når man graver eller flytter sten
- Jordreder, træstubbe og ved roden af gamle løvtræer
- Meget store underjordiske samfund
- Meterlange gange ud til trærødder, hvor de malker rodilus.
- Sværmer juli-august.
- Gul engmyre eller sort havemyre som hjælpemyre.
- Foretrækker græsbevoksede områder i skove, haver og parker
- Bygger ikke tuer – men kan bo i en gul engmyre tue.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
6

6

Gul jordmyre, 3,5-5,5 mm
Skade

- Rede
 - Under gulvbrædder og i trækonstruktioner.
 - Lægger sand op mod træ.
 - Fugt giver råd som de bygger i.
- Skade på isolering – “katonreder”
- Opdages ofte først når man går gennem gulvet eller får enorme mængder flyvemyrer

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
7

7

Gul jordmyre, 3,5-5,5 mm
Skade

Forebyggelse
Er ikke muligt.

Bekæmpelse

- Reder, isolering og ødelagt træværk fjernes. (findes efter den mørke misfarvning).
- Tilstødende træ behandles med flydende træbeskyttelsesmidler.
- Hulrum kan pudres med insektpudder.

BEMÆRK Lokkedåser og sprøjtemidler virker ikke fordi myrerne ikke kommer op.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
8

8

Orangemyre, 4,0-6,0 mm
Lasius fuliginosus

- Skinnende sort. Appelsinduft.
- Udbredt (ikke i Vestjylland).
- Bevæger sig langsomt
- Rede i poppel, bøg, birk – gamle træer
- Rede af tyggede træspåner, jord, sekret fra kindbakkekirtlerne
- Fløjsagtigt brunligt overtræk af mycelium
- Meget aktiv fra tidligt forår til sent på efteråret.
- Værtsmyrer er gul jordmyrer.
- Lige veje til bladlusetræer, gerne 50 meter lange.
- Honningdug og insekter
- Forlader helst ikke vejen.
- Lever i sandet jord, skove, klitter heder.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
9

9

Orangemyre,
Lasius fuliginosus

- Mørkt farvet træ, hvor myrerne ses er tegn på at der er en alvorlig skade
- I gnavede brædder står høstveddet tilbage – lameller
- Fløjsagtigt brunligt overtræk af mycelium

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
10

10

Orangemyre,
Lasius fuliginosus

- **Forebyggelse**
 - er ikke muligt
- **Bekæmpelse**
 - Lokkedåser kan anvendes.
 - Reder, isolering og ødelagt træværk fjernes.
 - Tilstødende træ behandles med flydende træbeskyttelsesmidler.
 - Hulrum i nærheden af skadestedet kan pudres med insektpudder.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
11

11

Bekæmpelse – mere generelt
Insektmidler skal være godkendt til myrer!

Det mest effektivt er det at fjerne boet

Udendørs

- Kogende vand/vandingsmiddel hældes i boet.
- Ved sokkel: vandingsmiddel eller pudder på jorden.
- På sokkel/dørtrin: spray eller sprøjtemiddel

Indendørs

- Bælter ved paneler og lign.: Spray eller sprøjtemiddel
- Myrelokkedåser hvor myrerne ses
- Aerosol med pyrethrin mod flyvmyrer og i områder hvor fødevarer behandles
- Meget store forekomster af flyvmyrer kan kun bekæmpes ved at finde boet og fjerne det.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
12

12

Herkulesmyre,
Camponotus herculeanus

- Arbejder: 5-12 mm
 - Soldaterne stort og bredt hoved
 - Rede-passere: lidt mindre med smallere og mindre hoved.
- Hunnen: 14-17 mm
- Hannen: 9-11 mm
- Rede i træstub (nåletræ, bøg, ask, poppel m.m.)
- Boet gnaves i sommerved
- Lever af småinsekter og honningdug
- Flere satellit-reder og vinterrede i jorden (under gulve)
- Nordjylland, på Djursland, Nordvestsjælland, Nordsjælland, på Læsø og Anholt.

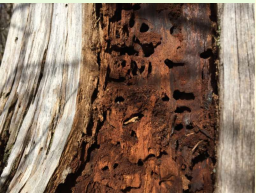

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
13

13

KVJ1

Herkulesmyre – udhulet stamme

Ångår – finns dom?, Monika Åkerlund, Svenska museiföreningen
Frøde Ødegård Artsdatabasen Norge

Sortspætter kan skade træer i jagten på herkulesmyrer

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
14

14

Rød skovmyre,
Formica rufa

- Arbejdere 4,5-9 mm
- Dronning og han 8-11 mm.
- Flere hundredtusinder individer
- Mange tuer forbundet med hinanden – skabt ved udvandring
- Meget aggressiv myre
- Findes i nåle- og blandingskov
- Føde: honningdug, insekter og kød
- Sværmer i små grupper.
- Ny dronning vil gerne hjem, men kan også starte for sig selv
- Parasiterer sort (og rød) slavemyrer
- Bør principielt ikke bekæmpes
- 100.000 insekter pr dag = 200 kg om året

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen
15

15

Sort Slavemyre, *Formica fusca*

Rød Slavemyre, *Formica rufibarbis*

- Rød slavemyre (underjordiske gange og meget hemmelige – ses meget sjældent).
- Sort slavemyre. 4,5-7,0 mm
- Dronning 8,5 han 8,5-9,5mm
- Meget hurtig – strejfer alene rundt.
- Slave for rød skovmyre
- Selvstændig kolonigrundlæggelse
- Rede ofte under sten og trærødder
- Små samfund. (500)

- Stjæler gerne honningdug fra andre myrer
- Bryder sig ikke om forstyrrelser
- Biotop - spredte træer og buske

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

16

16

Faraomyre, *Monomorium pharaonis*

- Arbejderne 2-2,5 mm
- Dronning 4-5mm
- Tropisk art (i DK siden 20'erne)
- "Kræver centralvarme" (27-30°C)
- Mange dronninger i hvert bo
- 300.000 eller flere individer
- Han og hun udklækkes flere gange om året
- Ingen sværmning – parring tæt ved kolonien
- Bruger duftspor
- Sukker + protein

- Flyttes rundt af mennesker
- Eksempel på koloni i en blyant.

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

17

17

Faraomyre, *Monomorium pharaonis*

Forebyggelse:

- Undersøg altid genstande bragt hjem fra troperne.
- Undersøg altid genstande fra bygninger med kendt angreb af faraomyrer.

Bekæmpelse:

- Kræver en god strategi
- undersøge faraomyrernes udbredelse (rå svinelever)
- Bekæmpelse udføres med myrepasta.
- Sprøjtning med insektgift
- Udlægning af insektpudder.
- Det kan tage flere år

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

18

18

Tapinoma melanocephalum (ghost ant)

- 1,3 - 1,9 mm – fra den gamle verden
- Flyttes med mennesker
- Kræver centralvarme (drivhuse)
- Problem på hospitaler
- Mange dronninger
- Enkelt reder kun 100-1000 individer – men mange reder
- Honningdug (sukker) + protein
- Irritation og smittespredning (måske)
- Meget glad for sukkervand
- Der er store huller i vores viden

- Bekæmpelse som faraomyrer men de vil have flydende kost ikke pasta
- Fipronil i flydende sukkervand har vist sig effektivt.
- Meget arbejdstungt

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

19

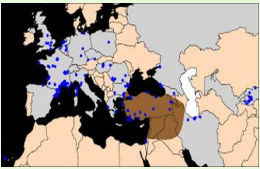
19

“Invasiv havemyre”, 1 *Lasius neglectus*

- Stammer fra Lilleasien
- mindre end sort havemyre 2,3-3,5 mm
- Lever af honningdug, og mindre insekter - madrester

- Ingen bryllupsflugt
- Formeres ved “knopskydning”
- Spredes med jord
- Mange hundrede dronninger
- Mange millioner myrer i et sådan kompleks (super kolonier)

- Andorra, Belgien, Bulgarien, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Italien, Holland, Polen, Rumænien, Spanien, Schweiz og England
- DNA og kutikula protein

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

20

20

“Invasiv havemyre”, 2 *Lasius neglectus*

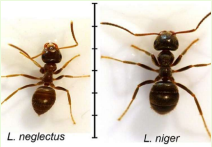

Skade inde:

- Elektriske installationer (35.000 i et enkelt sikringsskab, UK)

Skade ude:

- Fedtet sort lag (sukker og skimmel)
 - Øger mængden af bladlus.

- Bekæmpelse.
 - Karantæne ved import og hurtig indgriben ved observation.
 - Sprøjtning - muligt ved små infestationer.
- Bait kræver kød, og kulhydrat. Soyakage, kød, og sukker har vist sig effektiv.
- Mavegifte og IGR er meget længe om at virke, men virker
- Nervegifte virker dræbende på arbejdere. Vanskeligt at ramme kolonien

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

21

21

Argentinsk myre, *Linepithema humile*

- Arbejder, 2-3 mm
- Han 2,8-3 mm
- Dronning 4,5-5 mm
- Reder i selv meget små revner og sprækker
- Kæmpe superkolonier (10⁹)
1 dronning pr 1000 arbejdere

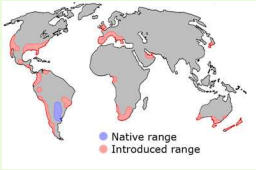
- Belgien, Frankrig, Korsika, Tyskland, Italien, Monaco, Holland, Norge, Portugal, Azorerne Madeira, Spain, Schweiz, UK
- Foretrækker middelhavsklima frem for tropisk eller kolde steder

22

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

22

Argentinsk myre, *Linepithema humile*

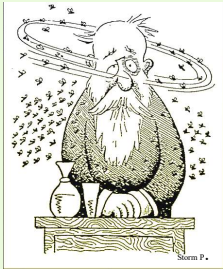
- Spredes af mennesker
- Oprindeligt stærkt aggressive
- Spiser mange forskellige ting
- Fødesøgning stopper under 5°C og over 40°C. Bedst ved 34°C
- Parring finder sted i boet
- Spredes ved knopskydning
- Bekæmpes med baits.

23

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

23

Tusind tak !

24

3. oktober 2019 Karl-Martin Vagn Jensen

24

8